

Bayındır, N., & Yazıcı, A. (2024). Sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrenci algısının belirlenmesi. *Journal of Sustainable Educational Studies (JSES)*, 5(4), 167-177.

JSES

Journal of Sustainable Educational Studies

e-ISSN: 2757-5284

Geliş/Received: 24.07.2024 Kabul/Accepted: 25.09.2024

Makale Türü (Article Type): Araştırma Makalesi/Research Article

Sınıf Öğretmenlerinin Göçmen Öğrenci Algısının Belirlenmesi

Nida BAYINDIR¹

Aliye YAZICI²

Özet

Göçmenlerin sosyo-kültürel hayatlarında meydana gelen değişimlere en fazla maruz kalan eğitim çağındaki çocuklarıdır. Bu çocuklar buldukları ülkenin eğitim kurumlarında öğrenimlerine devam etmektedir. Bu öğrencilerin eğitim yaşantılarından doğrudan sorumlu olan kişiler sınıf öğretmenleri olmaktadır. Bu araştırma; sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrenci algılarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırma, öğretmenlerin göçmen öğrenci olgusunu nasıl algıladığı ve öğretmenlerin bu öğrencilere karşı akademik, sosyal, psikolojik yaklaşımlarının belirlenmesi açısından önem taşımaktadır. Araştırma, olgu-bilim (fenomenoloji) deseniyle bir nitel araştırma yöntemi olarak tasarlanmıştır. Çalışma grubu, 2023-2024 eğitim öğretim yılının bahar döneminde Eskişehir il merkezindeki MEB'e bağlı ilkokullarda görev yapan 16 sınıf öğretmenini kapsamaktadır. Araştırmada amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örnekleme tekniği kullanılmıştır. Araştırma verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmış ve araştırmadan elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre; sınıf öğretmenleri göçmen öğrencilerin sınıfta disiplin, dil ve kültür farklılıkları yaşadıklarını düşünmektedirler. Bunun haricinde ekonomik sıkıntılar, aile desteği yoksunluğu, mevcut akademik durumları, sınıfa ve müfredata uyum sürecinde yaşanan sorunlar da öğretmenlerce belirtilmiştir. Sınıflarında göçmen öğrenci olmasını isteyen öğretmenler; bu öğrencilerin mesleki gelişimlerine katkıda bulunacağı ve farklı kültürleri tanımanın sınıfa fayda sağlayacağını düşünmektedirler. Öğretmenlerin göç olgusu ve göçmen öğrencilerin mevcut durumları konusunda bilgilendirilmeleri, bu konuda destek eğitimlerinin verilmesi, göçmen öğrencilere ilişkin başarı ve iyi uygulama örneklerinin paylaşılması, göçmen öğrencisi olan öğretmene mesleki kolaylıkların sağlanması önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Göçmen öğrenci; sınıf öğretmeni; göç algısı

Determination of Primary School Teachers' Perception of Immigrant Students

Abstract

People who migrate for compulsory reasons are called migrants. Children of educational age are the most affected by the changes in the socio-cultural lives of migrants. This research aims to reveal primary school teachers' perceptions of immigrant students. The research is important in terms of how teachers perceive immigrant students and what their academic, social and psychological approaches. The study was designed as a qualitative research method in phenomenology design. The study group consists of 16 primary school teachers working in primary schools of MEB in the city center of Eskişehir in the spring semester of the 2023-2024

¹ Prof. Dr., Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Eğitimi, Eskişehir-Türkiye, nida.bayindir@ogu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8329-358X

² Öğretmen, TED Eskişehir Koleji, Eskişehir-Türkiye, aliyeyzc@gmail.com, ORCID: 0000-0001-9876-1884

academic year. Criterion sampling technique, one of the purposeful sampling methods, was used in the study. The research data were collected through a semi-structured interview form developed by the researchers and the data obtained from the research were analyzed by descriptive analysis method. According to the results of the research, primary school teachers think that immigrant students can affect their discipline, language and cultural differences, economic difficulties, absence of family support, their adaptation to the curriculum, their current academic status and their performance in the process of adaptation to the classroom. According to the results of the research, it is recommended that teachers should be informed about the phenomenon of migration and the current situation of immigrant students, support training should be provided, success and good practice examples related to immigrant students should be shared, and professional facilities should be provided to teachers with immigrant students.

Keywords: Migrant student; primary school teacher; migration perception

1. GİRİŞ

Göç; bulunduğu yerden başka bir yere gitme sürecinin sosyo-kültürel, ekonomik ve siyasi boyutları ile toplumsal yapının dokusunda değişimler meydana getiren bir hareketlilik (Yalçın, 2004). Türk Dil Kurumu göçü; ekonomik, siyasi ve toplumsal sebeplerle birey veya toplulukların bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitme işi olarak tanımlamıştır (Türk Dil Kurumu, 2024). Göç, aslında, insanlık tarihinin ilk günlerinden günümüze kadar varlığını sürdüren ve pek çok farklı sebepten dolayı insanların yaşadıkları yerleri terk etmelerine dayalı bir olgudur (Adıgüzel, 2016; Bayram, 2021; Özer, 2004). Sadece basit bir yer değiştirme eylemi değil, bireylerin yaşamlarında ve toplumda sosyal etkiler yaratan da bir durumdur (Çağlayan, 2015). Hayatta kalma, daha iyi ekonomik koşullara sahip olma, özgürce yaşama ve kaliteli eğitim gibi sebepler bireylerin göç nedenlerinin başında gelmektedir. (Abadan, 2017).

Göç olgusu, toplumsal yaşamı tümüyle etkileyen ve kendi içerisinde farklı dinamikler geliştiren bir kavramdır (Castles ve Miller, 2008; Ereş, 2015). Sağlık, sosyal, kültürel, ekonomik, psikolojik alanları etkilemesi ve nüfusun etnik, kültürel, dini, dilsel ve toplumsal kimliği içinde yer etmesi bakımından çok boyutlu değişkenlere sahiptir (Şimşek, 2017). Türkiye günümüzde farklı ülkelerden göç almaktadır. Son zamanlarda dünyada yaşanan siyasi olaylar, ekonomik problemler ve eğitim amaçlı dolaşımın yoğun bir göç akınına sebep olmaktadır. 1970'li yılların sonuyla birlikte Türkiye sınır komşusu ülkelere çeşitli sebepler ile göç almaya başlamıştır (Güler, 2021). Özellikle savaş ve çatışma hali milyonlarca insanı toplu bir göçe maruz bırakmıştır (Karataş ve Ayyıldız, 2021). Türkiye uygulamış olduğu "açık kapı" politikası sebebiyle yaşanan göç hareketinden etkilenen ülkelere biri olmuştur (Aygül ve Eke, 2018). Yapılan resmî açıklamalara göre; Türkiye'de 4 milyon 643 bin 986 düzenli göçmen bulunmaktadır. Bu göçmenler içerisinde 0-18 yaş arasında olan sadece Suriyeli göçmen çocukların sayısı ise 1.539.898 kişidir (BBC, 2024; Göç İdaresi Başkanlığı, 2024). Göçmenler, göç ile birlikte, pek çok sorunla karşılaşmaktadırlar. Bu sorunların belki de en önemlisi buldukları topluma uyum sorunudur. Uyum süreci; sosyal, kültürel bir boyut olmakla birlikte toplumlar arasındaki benzerlik ve farklılıklardan beslenmektedir (Yavuz, 2013). Göçmenlerin göç ettikleri ülkeye ve ülkenin kültürüne uyum sağlamalarında şüphesiz ki en büyük etmenlerden biri de eğitimidir. Eğitimin yararının yalnızca bireye değil, göçmenlerin topluma uyumunu kolaylaştırdığı için ev sahibi ülke açısından da önemli olduğu söylenebilir (Eren, 2019). Göçmenlerin sahip oldukları eğitilmişlik düzeyleri buldukları ülkeye uyum sağlamaları açısından önemli bir rol oynamaktadır. Eğitim, bireylere buldukları toplum içerisinde yaşamak için sahip olmaları gereken beceri ve değerlerin öğretilmesini sağlamaktadır (Börü ve Boyacı, 2016). Göçmenlerin buldukları ülkeye uyum süreçleri eğitim ile birlikte daha hızlı bir şekilde sağlanabilir, okullaşma ile birlikte sosyal ve davranışsal uyumun geliştiğinden söz edilebilir (Demirtaş, 2016). Bu yüzden göçmen çocukların eğitimden mahrum kalmaları ve uzaklaşmaları halinde bu durumun buldukları toplum için olumsuz sonuçlar doğuracağı göz önünde bulundurulmalıdır (Seydi, 2014). Göçmen çocuklar, diğer çocukların da sahip olduğu pek çok eğitim hakkına sahiptir. Çocuk Hakları Bildirgesi, Cenevre Sözleşmesi, Ekonomik, Sosyal, Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Mültecilerin Statüsüne İlişkin Cenevre Konvansiyonu gibi çocukların sahip olduğu haklar Türkiye'nin de taraf olduğu uluslararası anlaşmalarda açıkça belirtilmiştir. Verilecek eğitim, göçmen çocukların eğitim hakkını koruması ve eğitim sistemine uyum sağlaması açısından oldukça gereklidir (Özer, vd, 2016). Bunlara ek olarak Türkiye'de çeşitli kanunlar ve yönetmelikler de çıkarılmıştır (Dere ve Demirci, 2023). Özellikle Suriye'deki savaşın uzaması ile birlikte Suriyeli çocukların eğitimi ve Türk eğitim sistemine uyumunun desteklenmesi ile ilgili aktif politikalar izlemeye başlamıştır. Bu kapsamda uyum sınıfları oluşturulmuş, göçmenlerin Türkçe dil beceri düzeyleri geliştirilmeye çalışılmış, öğrenci ve ailelerine psiko-sosyal destekler

sağlanmış, aile ziyaretleri yapıp gerekli bilgilendirmeler sağlanmış, öğretmen eğitimleri düzenlenmiş, ek materyal desteği sağlanarak kapsamlı bir faaliyet ağı oluşturulmuştur (Akyavuz, Gezeroğlu ve Toma, 2020; Taştan ve Çelik, 2017). Ancak buna rağmen göçmen çocukların farklı bir dil ve kültüre sahip olmaları, eksik akademik becerileri onların buldukları ülkedeki mevcut sınıflara uyum sağlamalarını güçleştirmektedir (Yurdakul ve Tok, 2018).

Yaşanan bu uyum sorunları göçmen öğrencilerin eğitim sürecini ve öğretmenlerle iletişimini de yakından etkilemektedir. Bu süreçte, göçmen öğrencilerin yaşadığı sorunları bizzat deneyimleyen kişiler şüphesiz öğretmenlerdir. Öğretmenlerin görevlerinden biri de öğrencilerin topluma uyum sağlamasını sağlamak ve onlara birlikte yaşamayı öğretmektir (Şeker ve Aslan, 2015).

Göçmen öğrencilerin farklı bir topluma uyum sağlaması için o toplumun kültürünü tanınması gerekir. Göçmen öğrencilerin uyum sürecinde karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunlar karşısında öğretmenlerin rollerine ilişkin birçok araştırma yapılmıştır. Araştırmalar, öğretmenlerin kapsayıcı bir eğitim ortamı oluşturmada tam anlamıyla yeterli olmadıklarını ve göçmen öğrencilerle dil ve kültür konusunda pek çok sorunlar yaşadıklarını ortaya koymuştur (Aksoy, 2020; Avcı vd., 2013; Aydeniz ve Sarıkaya, 2021; Börü ve Boyacı, 2016; Çetin ve Ağçam, 2021; Çolak ve İşeri, 2022; Demircan, 2019; Dilek ve Demirel, 2021; Erdem, 2017; Ereş, 2015; Karaman ve Bulut, 2018; Kardeş ve Akman, 2018; Özer vd., 2016; Sağlam ve İlksen, 2017; Sarıtaş vd., 2016; Sakız, 2016; Selçuk vd., 2021; Şeker ve Aslan, 2015; Temur ve Özalp, 2022; Uysal, 2022; Yurdakul ve Tok, 2018; Zayımoğlu, 2018).

Araştırmada sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrenci algısı belirlenmek istenmektedir. Öğretmenin göçmen algısı göçmen öğrencilere yönelik tutumunu belirlemektedir. Öğretmenin göçmen algısı olumlu ise bu öğrencilere karşı daha sahiplenici ve kapsayıcı bir öğrenme ortamı oluşturabilir. Ayrıca göçmen öğrencilerin kendi kültürlerini paylaşmalarını teşvik ederek sınıf içindeki etkileşimi arttırabilir. Bu algı olumsuzsa, öğrenciler arası ayrımcılığa neden olabilir. Araştırma, öğretmenlerin göçmen öğrencilere yönelik algılarına, bu öğrencileri sınıflarında isteyip istememe durumlarına, bu öğrencilere eğitim süreçlerine ilişkin bilgilerine, göçmen öğrencilerle yaşanan sorunlara ve çözüm önerilerine, göçmen öğrencilerin sınıfa katkılarına ve bu öğrencilere yönelik mevcut deneyim ve düşüncelere odaklanmasından önem taşımaktadır. Araştırma sonucunda ulaşılan bulguların konuyla ilgili diğer araştırmalara ışık tutacağı ve göçmen öğrencilere ilişkin yargıların belirlenmesinde sisteme katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu kapsamda, aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır:

1. Sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilerin sınıflarına olan etkilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilere yönelik hazırbulunuşlukları ne düzeydedir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli/Deseni

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden olgu-bilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Nitel araştırmalar, bireylerin sahip olduğu deneyimleri nasıl anlamlandırdıkları ile ilgilendirir. Olgu-bilim ise, bireylerin farkında olduğu ancak derinlemesine bir görüşe sahip olmadığı olgulara dayanmaktadır (Creswell, 2003; Güler, vd., 2013; Yıldırım ve Şimşek, 2021). Bu araştırmada sınıflarında göçmen öğrenci bulunan öğretmenlerden veriler toplanmıştır. Dolayısıyla sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrenciler hakkında fikir belirtebilecek kişiler olduğuna kanaat getirilmiştir. Bu nedenle olgu-bilim deseni kullanılmıştır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2023-2024 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Eskişehir il merkezinde MEB'e bağlı ilkokullarda görev yapan 16 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemi olan ölçüt örnekleme tekniği ile belirlenmiştir. Bu örnekleme yönteminin seçilme nedeni amaç kapsamında daha derinlemesine bilgi edinilmesidir. Bu örnekleme yöntemi, araştırmacıların belirlediği ölçüte göre araştırmaya konu olacak kişileri belirlemektedir. Bu araştırmadaki ölçüt sınıflarında göçmen öğrenci olan sınıf öğretmenleridir (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Araştırmaya katılan öğretmenlere ilişkin demografik bilgiler tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Demografik Değişkenleri

Katılımcılar	Cinsiyet	Yaş aralığı	Öğrenim durumu	Mesleki kıdem	Kaçıncı sınıfı okuttuğu	Göçmen öğrenci tercih etme durumu
Ö1	Kadın	31-40	Lisans	11-15 yıl	1.	Hayır
Ö2	Kadın	20-30	Lisans	0-5 yıl	4.	Hayır
Ö3	Kadın	31-40	Lisans	11-15 yıl	1.	Hayır
Ö4	Kadın	20-30	Lisans	0-5 yıl	3.	Evet
Ö5	Kadın	41-50	Lisans	21-25 yıl	4.	Hayır
Ö6	Erkek	41-50	Lisans	21-25 yıl	3.	Hayır
Ö7	Erkek	51-60	Lisans	25 yıl ve üstü	2.	Hayır
Ö8	Kadın	41-50	Yüksek Lisans	21-25 yıl	4.	Hayır
Ö9	Kadın	31-40	Lisans	6-10 yıl	2.	Hayır
Ö10	Kadın	41-50	Lisans	16-20 yıl	4.	Hayır
Ö11	Kadın	51-60	Lisans	25 yıl ve üstü	4.	Hayır
Ö12	Erkek	31-40	Lisans	6-10 yıl	2	Hayır
Ö13	Erkek	31-40	Yüksek Lisans	11-15 yıl	4.	Hayır
Ö14	Erkek	20-30	Lisans	0-5 yıl	1.	Evet
Ö15	Erkek	41-50	Lisans	16-20 yıl	2.	Hayır
Ö16	Erkek	20-30	Yüksek lisans	6-10 yıl	3.	Evet

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya 9'u kadın, 7'si erkek 16 sınıf öğretmeni katılmıştır. Bu öğretmenlerin 4'ü 20-30 yaş, 5'i 31-40 yaş, 5'i 41-50 yaş, 2'si 51-60 yaş grubu arasındadır. Öğretmenlerin 3'ü yüksek lisans, 13'ü lisans mezunudur. Kıdem süreleri bakımından en az 5 yıl, en fazla 25 yıl ve üstü yıllık kıdeme sahip öğretmenler araştırmada yer almıştır. Öğretmenlerce okutulan farklı sınıf seviyeleri mevcuttur. Öğretmenler, 3'ü hariç, sınıflarında göçmen öğrenci tercih etmemektedir.

2.3. Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Bu araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından hazırlanan ve geliştirme aşamasında uzman görüşü alınarak gerekli düzeltmelerin ve gruplamaların yapıldığı 2 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmıştır. Görüşme tekniği, doğrudan gözlenemeyen bilgilere ve yaşanan deneyimlere ulaşmak için kullanılan bir tekniktir (Creswell, 2003). Kullanılan görüşme formu iki ana bölümden oluşmaktadır. Formun ilk bölümünde katılımcılara ilişkin bilgiler, ikinci bölümünde ise açık uçlu sorular bulunmaktadır. Görüşme formu geliştirilirken alan yazınından yararlanılmış 3 öğretmene ön uygulama yapıldıktan sonra son halini almıştır. Araştırma verileri yüz yüze toplanmıştır. Araştırmanın amacı belirtilmiş, gönüllü katılımlar sağlanmıştır. Her görüşme yaklaşık 10-15 dakika sürmüştür.

2.4. Verilerin Analizi

Toplanan veriler bilgisayar ortamına olduğu gibi aktarılmış ve araştırmacılar tarafından kontrol edilerek analize hazırlanmıştır. Verilerin analizinde içerik analiz yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem, verilerin araştırmacılar tarafından belirlenmiş bir çerçeveye bağlı olarak işlenmesi, tanımlanması ve yorumlanmasını içeren bir yöntemdir (Özdemir, 2010; Tutar & Erdem, 2020; Yıldırım ve Şimşek, 2021).

Araştırmada güvenilirlik amacıyla, uzman görüşüne başvurma, veri kaybını önlemek amacıyla görüşme formlarını bilgisayara kaydetme ve katılımcı teyidi gibi önlemlerden yararlanılmıştır. Araştırmada elde edilen ham veriler elektronik ortamda saklanacak ve ihtiyaç dahilinde incelenebilecektir. Araştırmaya katılım gösteren öğretmenlerin kişisel bilgileri gizli olarak tutulmuş, katılımcılara kod isimler (Ö1, ... Ö16) verilmiştir. Bu araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilen veriler, sürekli şekilde okumalar yapılarak kodlanmıştır. Birbirleriyle ilişkili olan kodlar görüşme sorularından yola çıkarak oluşturulan çerçeveye göre

işlenerek kategoriler ve kodlar belirlenmiştir. Araştırmanın geçerliğini sağlamak için görüşme öncesinde katılımcılarla açıklayıcı ve samimi bir iletişim kurulmuş, katılımcı gizliliğine önem verilerek görüşler alınmış, cevap teyidi yaptırılmıştır. Doğrulanabilirlik için ise katılımcıların bazı görüşleri doğrudan çalışma içeriğine yansıtılmıştır.

2.5. Araştırma ve Yayın Etiği

Yapılan çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi”nde uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlıklı 2. bölümünde belirtilen eylemlerden de hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

2.5.1. Etik kurul izni

Kurul adı = Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler İnsan Araştırmaları Etik Kurulu

Karar tarihi = 24.04.2024

Belge sayı numarası = 2024-08

3. BULGULAR

Bu bölümde öğretmenlerin göçmen algısına ilişkin toplanan veriler araştırma soruları dikkate alınarak gruplanmış ve tablolastırılmıştır.

Tablo 2. Göçmen Öğrenci Algısını Belirleyen Değişkenler

Kategori	Kod	Örnek ifadeler
Göçmen öğrencilerin eğitimlerine yönelik hazırbulunuşluk	-Alınan eğitimler ve resmi yönlendirmelerle -Kişisel çaba ve bireysel araştırmalarla	Ö2-Öğrenciyi tanıma amaçlı tanımlı formlarla belli aralıklarda gözlem yapıyorum. Ö12-Sınıf arkadaşları ile kaynaşmaları için birlikte katılacakları etkinlikler, oyunlar ve öğrenme durumları oluşturuyorum Ö15-Maalesef planlı bir şey yapmıyorum. İlk defa bu sene sınıfıma geldi. Ö6- Akran öğretimini sıkça kullanıyorum. Derslerde başarılı olan ve alıştırmalarını, ödevlerini önce bitiren öğrencilerimi göçmen öğrencinin yanına yardımcı olması için gönderiyorum. Aynı şekilde tenefüslerde de farklı öğrencilerin göçmen öğrencilere yardımcı olmasını istiyorum. Bunun dışında aylık olarak gerçekleştirdiğimiz grup çalışması ödevlerinde de göçmen öğrencilerimi gruplara dahil ediyorum Ö9- Bu konuda çok fazla birikimim olduğunu düşünmüyorum. Öğrenci Türkçeyi iyi bilmiyor, kendisini düzgün bir biçimde ifade edemediği için hazırbulunuşluğu ölçmüyoruz. Ö1- Sadece göçmen öğrenciyi merkeze alan değil, tüm sınıfa yönelik etkinlikler planlıyorum örnek olarak küçük gruplar halinde oyunlar yerine daha fazla kişinin oynayabileceği oyunlar gibi. Ö8-Okul rehberlik servisi ile birlikte öncelikle öğrencileri tanıma çalışmaları ve formları kullanıyorum Öğretmen aile işbirliğinin sağlanması için belirli aralıklarla veli görüşmeleri yapıyorum. Ö13-Göçmen öğrencilerin ve ailelerinin dil konusunda desteklenmesi, belirli bir yeterliliğe sahip durumda iseler de bu yeterliliklerinin artırılması gerektiğini düşünüyorum. Göçmen öğrencilerin buldukları sınıfta belirli bir süre gölge öğretmen yardımı ile eğitimine devam etmesini, daha sonra gölge öğretmen olmadan eğitim sürecini yürütmesi gerektiğini düşünüyorum. Ö14-Özel eğitim ve rehberlik hizmetlerinin desteği ile bir şeyler yapmaya çalışıyorum. Bu konuda hizmet içi eğitim aldım.

Tablo 2 incelendiğinde öğretmenlerin göçmen öğrenci algısını belirleyen iki tema belirlenmiştir. İlki; göçmen öğrencilerin sınıfı nasıl etkileyeceği, bu kapsamda etki alanlarının neler (disiplin, devam, dil ve kültür, ekonomi, ebeveyn desteği, mevcut akademik durumları, müfredat ve sınıfa uyumları) olabileceği, ikincisi ise bu öğrencilerin eğitimde öğretmene ne gibi görev ve sorumlulukların (farkındalık, eğitimler, izlenecek prosedürler, karşılaşılan zorluklar ve çözüm yolları) yükleneceğidir. Buna göre, öğretmenler göçmen öğrencilerin sınıflarını; sınıfın disiplinine, dil ve kültür farklılıklarına, ekonomik sıkıntılarına, aile desteği yoksunluklarına, müfredata uyumlarına, mevcut akademik durumlarına ve sınıfa uyum sürecindeki performanslarına bağlı olarak etkileyebileceğini düşünmektedirler. Göçmen öğrencilerin eğitimlerine yönelik hazırbulunuşluk ise yapılan resmî yönlendirmeler ve bireysel çabaları ile gerçekleştirdiklerini belirtmektedirler. Bunun haricinde araştırmaya katılan 12 öğretmen sınıfında göçmen öğrenci tercih etmediğini belirtmiştir. Bunun nedeni olarak ise, sınıflarının mevcut düzeninin bozulması, göçmen öğrencilerin özel ilgi istemesi nedeniyle zorlayıcı bir süreç olduğunun düşünülmesi, öğrenci ve ailesiyle iletişim kurma zorluklarının olması olarak ifade edilmiştir. Aşağıda öğretmenlerin sınıflarında göçmen öğrenci tercih etmeme durumlarına yönelik görüşlerine yer verilmiştir.

Ö8- Hayır istemezdim çünkü şu an okutmuş olduğum sınıfta sınıf ve okul kuralları, arkadaşlık ilişkileri gibi pek çok konuyu düzene sokmak için büyük bir çaba sarf ettim. Sınıfıma göçmen öğrenci geldiği zaman tüm bu süreçleri yeniden oluşturmanın yıpratıcı olacağını düşünüyorum.

Ö16- Hayır istemezdim çünkü öğrenci ve ailesi ile iletişim kurmanın dil sorunu olduğu sürece çok zor olacağını düşünüyorum, aynı zamanda öğrencinin sınıf ve okul içerisinde yaşadığı veya yaşayabileceği sorunlar ile uğraşmanın beni zorlayabileceğini düşünüyorum.

Ö4- Hayır istemezdim. Çünkü sınıfıma yeniden katılan göçmen öğrenci için farklı bir takım hazırlıklar yapmam, sınıf ortamını ve okul ortamını buna göre ayarlamam gerekir bu süreçler uzun zaman alan şeyler olduğu için istemezdim

Ö11- Hayır istemezdim çünkü göçmen öğrencinin dil sorunu başta olmak üzere birden fazla alanda desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum. Şu an okutmakta olduğum sınıfta bulunan öğrencilerinde bu duruma çabuk adapte olabileceklerini düşünmüyorum.

Ö6- Evet isterdim. Her çocuğun eğitim alma hakkı vardır, biz öğretmenler sadece bu hakkı ve süreci yöneten kişileriz. Sınıfta eğitim alan veya almak isteyen hiçbir öğrencimi diğerlerinden ayrı veya farklı olarak göremem.

Ö3-Evet isterdim çünkü ülkemizdeki göçmen ve göçmen öğrenci sayısı her geçen gün artıyor. İleride her sınıfta belirli bir sayıda göçmen öğrenci bulunması kaçınılmaz olacak, bu duruma alışmak ve öğretmen olarak mesleki gelişim sürecimi takip etmek için isterdim.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırma sınıf öğretmenlerinin göçmen öğrencilerin sınıftaki eğitim ortamına etkileri ve bu öğrencilerin eğitimine ilişkin hazırbulunuşluk düzeyleri kapsamında gerçekleştirilmiştir. Araştırma bulgularına göre; göçmen öğrenci algısını şekillendiren değişkenlerin; disiplin, derse devam, dil ve kültür farklılıkları, ekonomik durumları, ebeveyn desteği yoksunluğu, müfredat uyum sorunları, mevcut akademik durumları ve sınıfa psiko-sosyal uyumda karşılaşılan zorluklar olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin göçmen öğrencilere ilişkin üstlendikleri görev ve sorumluluklar; ya resmi beklenti ve yönlendirmelerle ya da kişisel çabalarla belirlenmektedir. Göç olgusu, topluma sağladığı yarar ve zararlara paralel olarak eğitim yaşantılarında da kendini göstermektedir. Bunlar; göçmen öğrencilerle sınıfın mevcudunun artması, dil ve kültür farklılıkları nedeni ile iletişim sorunlarının yaşanması, psiko-sosyal travmaların sınıf disiplinine olumsuz etkisi, müfredata uyum sorunları, göçmen öğrencilere yönelik materyal, kaynak desteği ihtiyaçları, akademik geriliklerine karşın ek öğretimlerin yapılması olarak sayılabilir. Bunun haricinde öğretmenler, öğrencilerinin farklılıklara saygı göstermeyi öğrenmeleri, farklı dil ve kültürleri tanımaları, empati ve hoşgörülü olma fırsatı yakalamaları açısından sınıflarındaki göçmen öğrencileri bir fırsat olarak görmektedirler. Çok kültürlü bir toplumda insanlar birbirine saygı duymayı öğrenebilir ve farklılıklar zenginlik olarak algılanabilir (Ateş ve Yavuz, 2017). Öğretmenler göçmen öğrencilere yönelik hazırbulunuşluklarını resmî yönlendirmeler ve kişisel çabalarla oluşturduklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin göçmen öğrencilere yönelik tutumları ve algıları bu öğrencileri eğitim sistemine uyumlama ve yönlendirme becerisi ile ilişkili olmaktadır. Bu da aldıkları eğitimle ilgili bir süreçtir. Yapılan araştırmalar (Aykırı, 2017, Başaran 2020, Yavuz ve Mızrak, 2016), öğretmenlerin göçmen öğrencilerin eğitimi ile ilgili

aldıkları eğitimlerin ve yönlendirmelerin yetersiz olduğu yönündedir. Yurdakul ve Tok (2018) tarafından öğretmenlerin göçmen öğrencilere yönelik geliştirdikleri metaforların olumlu olduğu, bu metaforların daha çok öğrenci uyumu üzerine kurulduğu tespit edilmiştir. Mansori ve Jenkins (2010) ise gerçekleştirmiş oldukları araştırmada göçmen ve mülteci öğrencilerin Avustralya gibi çok kültürlü bir toplumda bile ön yargılarla karşılandıklarını öne sürmüşlerdir. Temur ve Özalp'ın (2022) araştırma sonuçlarına göre ise sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun sınıfında göçmen öğrenci istemediklerini, bu durumun başlıca nedenlerinin müfredatın göçmen öğrencilere uygun olmaması, göçmen öğrencilerin davranış problemleri sergilemesi, uyum ve iletişim sorunu yaşaması olduğu vurgulanmıştır. Atlıhan (2019) araştırmasında göçmen öğrencilerin yaşadığı iletişim sorununun sınıf ortamını olumsuz etkilediği, öğrencilerin gruplaşmaya yönelerek sınıf içi çatışmalara yol açtığı sonucuna ulaşmıştır. Kaya (2020) araştırmasında göçmen öğrencilerin iletişim ve dil problemi yaşamaları sebebiyle dersleri anlamadıkları ve sınıf disiplinini bozduklarını belirtmektedir. Kubilay ve Akbaşlı (2021) gerçekleştirdikleri araştırmada göçmen öğrencilerin diğer öğrenciler ile yaşadıkları sorunlar yüzünden okula gelmek istemedikleri ve motivasyon kaybı yaşadıkları sonucuna ulaşmışlardır. Erdem (2017) gerçekleştirmiş olduğu araştırmada göçmen öğrencilerin eğitim görmekte oldukları okuldaki öğretmenleri ve öğrencileri olumsuz yönde etkilemekte olduklarını, bu durumun sebebinin dil ve iletişim sorunu, farklı kültürlere sahip olmaları olduğu sonucuna ulaşmıştır. Eren (2019) göçmen öğrencilerin en büyük ve öncelikli sorununun dil sorunu olduğu ve bu öğrencilerin eğitimine yönelik materyallerin yeterli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Börü ve Boyacı (2016) yapmış oldukları araştırmada Türk öğrencilerin göçmen öğrencilerle ilgilenerek dil öğrenimi konusunda destek oldukları, bu davranışın sınıf ortamına olumlu bir şekilde yansıdığı sonucuna ulaşmışlardır. Aydeniz ve Sarıkaya'nın (2021) çalışmasında ise göçmen öğrencilerin yaşadıkları dilsel sorunların çözümü için öğretmenleri tarafından Türkçe kurslarına yönlendirildikleri belirtilmiştir. Özbek, Özdaş ve Kavan (2021) gerçekleştirmiş oldukları araştırmada farklı kültürlerin bir arada olmasını, kültürel zenginlik olarak yorumlamaktadırlar. Aydeniz ve Sarıkaya (2021) ise göçmen öğrencilerin eğitiminde görev alan öğretmenlerin bu konuda herhangi bir eğitim almadıklarını belirlemiştir. Polat ve Rengi (2014) gerçekleştirmiş oldukları araştırmada sınıf öğretmenlerinin farklı kültürel özelliklere sahip öğrencilere nasıl davranılması gerektiği konusunda ve kültürlerarası etkileşimde yetersizlik yaşadıkları sonucuna ulaşmışlardır. Göçer, Özer ve Ürünibrahimoğlu (2020) gerçekleştirdikleri araştırmada öğretmenlerin göçmen öğrenciler ile ilgili hizmet içi eğitim almalarının öğrencilere karşı olan tutumlarını olumlu yönde etkileyeceği sonucuna ulaşılmıştır. Kiremit, Akpınar ve Tüfekci Akcan (2018) yapmış oldukları araştırmada bazı öğretmenlerin, sınıfında göçmen öğrenci bulunmasını avantaj olarak görürken bazı öğretmenlerin ise bunu dezavantaj olarak gördükleri sonucuna ulaşmışlardır.

Tüm bu araştırma bulgularına dayalı olarak sınıf ortamında oluşturdukları mevcut durumlarını koruma, belirsizlik içeren durumlardan uzaklaşma, farklı bir dil ve kültüre sahip öğrencilere karşın izlenecek yolların bilinmemesi ve ek bir sorumluluk veya özel bir alan uzmanlığı gerektirmesi öğretmenlerin göçmen öğrenciye bakışlarını belirlemektedir. Göçmen öğrenci algısı, öğretmenlerin göç olgusu ve göçmenler hakkında yeterli bilgi sahibi olması, yanlış bilgi veya önyargılarının ortadan kaldırılması, göçmen öğrencilerin eğitim sistemine uyumundaki rollerini bilmeleri, bu konuda kendilerini akademik olarak yeterli hissetmelerine bağlıdır (Ekici vd, 2023; İşigüzel ve Baldık, 2019; Öztürk vd, 2017). Bunun için öğretmenlerin kapsayıcı eğitim uygulamalarına ilişkin deneyimlerinin artırılması, göçmen öğrenci uyum sürecine yönelik eğitimlerin planlanması gerekmektedir.

Öğretmenlerin çok kültürlülük eğitimleri almaları, göçmen çocukların ihtiyaç duydukları eğitim ve sosyal destek verme yeterliklerinin sağlanması, bu öğrencilere yönelik esnek bir müfredat izlemeleri ile sağlanabilmektedir. Olumlu bir göçmen öğrenci algısının oluşturulması için eğitim sistemi paydaşlarının göç olgusu ve göçmenlerin durumlarına ilişkin doğru bilgilendirmelerin yapılması, sosyal farkındalık projeleri hazırlanması, göçmen öğrenci uyum programlarının düzenlenmesi, eğitim materyali desteği sağlanması, göçün zorunlu nedenleri ve göçmenlerin yaşadıkları zorluklara ilişkin seminerlerin hazırlanması, göçmen öğrencilere ilişkin başarı ve iyi uygulama örneklerinin paylaşılması, göçmen öğrencisi olan öğretmene mesleki kolaylıkların sağlanması önerilmektedir.

5. BEYAN

Araştırma ve Yayın Etiği: Yapılan çalışmada “*Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi*”nde uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin “*Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler*” başlıklı 2. bölümünde belirtilen eylemlerden de hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzni Beyanı:

Kurul adı = Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler İnsan Araştırmaları Etik Kurulu

Karar tarihi = 24.04.2024

Belge sayı numarası = 2024-08.

Araştırmacıların Makaleye Katkı Oranı Beyanı: 1. yazar katkı oranı: %50 (Araştırma verilerinin toplanması ve literatür), 2. yazar katkı oranı: %50 (Araştırmanın analizi ve sonucu)

Çıkar Çatışması Beyanı: Araştırmacılar arasında herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

Finansal Destek veya Teşekkür Beyanı: Bu çalışma için herhangi bir kurumdan finansal destek alınmamıştır.

6. KAYNAKÇA

- Abadan, U. N. (2017). *Bitmeyen göç/konuk işçilikten ulus-ötesi yurttaşlığa*. İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Adıgüzel, Y. (2016). *Göçmenlerin kültürel entegrasyonu, Türkiye’de geçici koruma altındaki Suriyeliler*. WALD, İstanbul.
- Aksoy, E. (2020). Türkiye’deki Suriyeli göçmen çocukların okullaşma durumları. *Akademik Hassasiyetler*, 7(14), 37-51.
- Akyavuz, E. K., Gezeroğlu, E., & Toma, Ş. G. (2020). Suriyeli öğrencilerin eğitimlerinde karşılaşılan sorunlarla ilgili okul yöneticilerinin görüşleri. *Uluslararası Eğitim Araştırmacıları Dergisi*, 3(1), 1-15.
- Ateş, H., & Yavuz, Ö. (2017). (G)öçmen (ö)tekileştirme ve (ç)ok kültürlülük. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 22 (Göç Özel Sayısı), 1287-1301.
- Atlıhan, A. M. (2019). *Göçmen öğrencilerin okul örgütüne uyumunda öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin rolleri*. Yayınlanmamış tezsiz yüksek lisans projesi. Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Avcı, Y. E., Koçoğlu, E., & Ekici, Ö. (2013). Göçün eğitim ve eğitim yönetimine etkisine ilişkin okul yöneticilerinin görüşleri: Diyarbakır ili örneği. *International Journal of Social Science*, 6(2), 91-doi: 10.9761/jasss_553
- Aydeniz, S., & Sarıkaya, B. (2021). Göçmen çocukların eğitiminde yaşanan sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 385-404. doi: 10.37669/milliegitim.959700
- Aygül, H. H., & Eke, E. (2018). *21. yüzyılda uluslararası göç ve mülteciler bir Türkiye perspektifi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Aykırı, K. (2017). Sınıf öğretmenlerinin sınıflarındaki Suriyeli öğrencilerin eğitim durumlarına ilişkin görüşleri. *Turkish Journal of Primary Education*, 2, 44-56.
- Ayyıldız, A. A., & Karataş, K. (2021). Bugünün Türkiye'sinde göç gerçeği. *İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(2), 473-500.
- Başaran, S. D. (2020). Suriyeli mülteci öğrencilerin öğretmeni olmak: Öğretmenlerin okul deneyimleri. *Eğitim ve Bilim*, 46(206), 331-354.
- Bayram, A. (2021). *Türkiye’deki yerel halkın Suriyeli göçmenlere yönelik algısı: Mardin örneği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Mardin Artuklu Üniversitesi, Mardin.
- BBC, (2024). Erişim Tarihi: 22.08.2024. Erişim Adresi: <https://www.bbc.com/turkce/articles/c1e29v09d3eo#:~:text=BakanYerlikaya'n%C4%B1n%20a%C3%A7%C4%B1klad%C4%B1%C4%9F%C4%B1%20verilere%20g%C3%B6re,oldu%C4%9Fu%20y%C4%B1llard%C4%B1r%20tart%C4%B1%C5%9Fmal%C4%B1%20bir%20konu>
- Börü, N., & Boyacı, A. (2016). Göçmen öğrencilerin eğitim-öğretim ortamlarında karşılaştıkları sorunlar: Eskişehir ili örneği. *Journal of Turkish Studies*. 11(14), 123-158.
- Castles, S., & Miller, M. J. (2008). *Göçler Çağı - Modern Dünyada Uluslararası Göç Hareketleri* (çev. B.U. Bal, İ. Akbulut). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Creswell, J. W. (2003). *Nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları: Araştırma deseni*. (S. B. Demir, çev. ed.). Ankara: Eğiten Kitap.
- Çağlayan, S. (2015). Suriye savaşı ve Suriyeli göçmenler: Teorik ve kavramsal anlama çabası. *Sosyoloji Divanı*, 6, 193-208.

- Çetin, A., & Ağçam, R. (2021). Göçmen öğretmen adaylarının eğitim fakültesinde almış oldukları eğitime ilişkin algıları. *Milli Eğitim Dergisi*, 875-893. doi: 10.37669/milliegitim.902519
- Çolak, İ., & Tüzel, İ. E. (2022). Okul yöneticilerine göre sığınmacı öğrencilerin eğitim sorunları. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 18, 93-113. doi: 10.46778/goputeb.1027707
- Demircan, N. (2019). Suriyeli göçmen öğrencilerin sorunlarının giderilmesinde okul müdürü liderliği. *Uluslararası Liderlik Eğitimi Dergisi*, 1(1), 16-34.
- Demirtaş, Z. S. (2016). *İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin okula uyumu: Bir model testi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Dere, İ., & Demirci, D. E. (2023). Türkiye’de göçmen öğrencilerin eğitimde karşılaştıkları sorunlar. *Humanitas*, 11(İNCOSOS VIII Özel Sayısı), 108-135.
- Dilek, H., & Demiral, Ü. (2021). Öğretmen adaylarının gözünden göçmen çocuklara yönelik erken çocukluk eğitiminin kalitesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 633-660. doi: 10.37669/milliegitim.960528
- Ekici, Ö. Doğan, A., & Bakır, S. (2023). Öğretmen görüşlerine göre göçün toplumsal değerlere etkisi. *Journal of History School*, 66, 2656-2680.
- Erdem, C. (2017). Sınıfında mülteci öğrenci bulunan sınıf öğretmenlerinin yaşadıkları öğretimsel sorunlar ve çözüme dair önerileri. *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 26-42.
- Eren, Z. (2019). Yönetici ve öğretmen görüşlerine göre göçmen çocukların eğitim sorunları ve çözüm önerileri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 213- 234.
- Ereş, F. (2015). Türkiye’de göçmen eğitimi sorunsalı ve göçmen eğitiminde farklılığın yönetimi. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 17-30.
- Göç İdaresi Başkanlığı. (2024). Geçici koruma. Erişim Tarihi: 07.09.2023 Erişim Adresi: <https://www.goc.gov.tr/gecici-koruma5638>
- Göçer, V. Özer, S., & Ürünibrahimoğlu, M. (2020). Sınıf öğretmenlerinin Suriyeli mülteci öğrencilere yönelik tutumlarının hizmet içi eğitim bağlamında incelenmesi: Bir karma yöntem araştırması. *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 7(14), 24-41.
- Güler, A. (2021). Göç olgusunun çok boyutlu etkileri ve Türkiye’ye yansımaları. *Kırklareli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 10(2), 218-238.
- Güler, A. Halıcıoğlu, M. B., & Taşgın S. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Güngör, F., & Şenel, E. A. (2018). Yabancı uyruklu ilköğretim öğrencilerinin eğitim öğretiminde yaşanan sorunlara ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 8(2), 124-173. doi: 10.18039/ajesi.454575
- İşigüzel, B., & Baldık, Y. (2019). Göçmen toplulukların eğitim sistemine katılımı sürecinde uygulanan eğitim ve dil politikalarının incelenmesi. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(2), 487-503.
- Karaman, H. B., & Bulut, S. (2018). Göçmen çocuk ve ergenlerin eğitim engelleri, psikolojik sorunları ve çözüm önerileri üzerine bir araştırma. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 2, 393-412. doi: 10.21560/spcd.vi.446297
- Kardeş, S., & Akman, B. (2019). Suriyeli mültecilerin eğitimine yönelik öğretmen görüşleri. *İlköğretim Online*, 17(3). 1224-1237. doi: 10.17051/ilkonline.2018.466333
- Kaya, İ. (2020). *Sınıfında Suriyeli öğrencisi bulunan öğretmenlerin sınıf yönetiminde karşılaştığı sorunların incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek isans tezi. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kırşehir.
- Kiremit, R. Akpınar, Ü., & Tüfekci, A. A. (2018). Suriyeli öğrencilerin okula uyumları hakkında öğretmen görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 26(6), 2139-2149. doi: 10.24106/kefdergi.428598

- Kubilay, S., & Akbaşlı, S. (2021). Geçici koruma altındaki öğrencilerin öğretme-öğrenme ortamı bağlamında okula uyumu. *Millî Eğitim Dergisi*, 405-445.
- Mansouri, F., & Jenkins, L. (2010). Schools as sites of race relations and intercultural tension. *Australian Journal of Teacher Education*, 35(7), 93-108.
- Özbek, D. Özdaş, F., & Kavan, N. (2021). Beden eğitimi öğretmenlerinin göçmen öğrencilere ilişkin görüşlerinin incelenmesi: bir durum çalışması. *Millî Eğitim Dergisi*, 50(1), 785-806. doi: 10.37669/milliegitim.958966.
- Özer, Y. Y., Komşuoğlu, A., & Ateşok, Z. Ö. (2016). Türkiye'deki Suriyeli çocukların eğitimi: Sorunlar ve çözüm önerileri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(37), 76-110.
- Özer, İ. (2004). *Kentleşme, kentlileşme ve kentsel değişme*. Bursa: Ekin Kitabevi.
- Özdemir, M. (2010). Nitel veri analizi: Sosyal bilimlerde yöntem bilim sorunsalı üzerine bir çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323-343
- Öztürk, M. Cengiz, T.Ş. Köksal, H., & İrez, S. (2017). *Sınıfta yabancı uyruklu öğrenci bulunan öğretmenler için el kitabı* (S. Aktekin, Ed.). Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Polat, S., & Rengi, Ö. (2014). Sınıf öğretmenlerinin kültürel farklılık algıları ve kültürlerarası duyarlılıkları. *Zeitschrift für die Welt der Türken Journal of World of Turks*, 6(3), 135-156.
- Sağlam, H. İ., & İlksen K. N. (2017). Sınıf öğretmenlerinin mülteci öğrencilere yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 7(2), 310-323.
- Sakız, H. (2016). Göçmen çocuklar ve okul kültürleri: Bir bütünleştirme önerisi. *Göç Dergisi*, 3(1), 65-81.
- Sarıtaş, E., Şahin, Ü., & Çatalbaş, G. (2016). İlkokullarda yabancı uyruklu öğrencilerle karşılaşılan sorunlar. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 208-229.
- Selçuk, O., Güzel, B., & Buz, S. (2021). Türkiye'de sığınmacı çocukların eğitimine ilişkin engellerin fenomenolojik yaklaşımla değerlendirilmesi. *Millî Eğitim Dergisi*, 359-383. doi: 10.37669/milliegitim.960459
- Seydi, A. (2014). Türkiye'nin Suriyeli sığınmacıların eğitim sorununun çözümüne yönelik izlediği politikalar. *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 31, 270-294.
- Şeker, B. D., & Aslan, Z. (2015). Refugee children in the educational process: An social psychological assessment. *Journal of Theoretical Educational Science*, 8(1), 86-105.
- Şimşek, R. (2017). *Türkiye'de iç göçlerin göç veren bölgelere etkisi ve tersine göç imkânları: Kastamonu örneği*. Yayınlanmamış doktora tezi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Taştan, C., & Çelik, Z. (2017). *Türkiye'de Suriyeli çocukların eğitimi: güçlükler ve öneriler*. Ankara: Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi.
- Temur, M., & Özalp, M. T. (2022). Sınıf öğretmenlerinin penceresinden göçmen öğrencilerin sorunları ve çözüm önerileri. *Maarif Mektepleri Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(2), 110-141. <https://doi.org/10.46762/mamulebd.1210547>
- Tutar, H., & Erdem, A. T. (2020). *Örnekleriyle bilimsel araştırma yöntemleri ve spss uygulamaları*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Türk Dil Kurumu. (2024). *Türkçe sözlük*. Erişim Tarihi: 15.01.2024. Erişim Adresi: <https://sozluk.gov.tr>
- Uysal, M. (2022). Sosyal bilgiler ve göçmen öğrenciler: Meta-sentez çalışması. *Journal of Innovative Research in Social Studies*, 5(2), 70-94.
- Yalçın, C. (2004). *Göç sosyolojisi*. Ankara: Anı Yayınları.
- Yavuz, S. (2013). Göç, entegrasyon ve din: Avrupa'da yaşayan türkler bağlamında bir değerlendirme. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(26), 610-622.
- Yavuz, Ö., & Mızrak, S. (2016). Acil durumlarda okul çağındaki çocukların eğitimi: Türkiye'deki Suriyeli mülteciler örneği. *Göç Dergisi*, 3(2), 175-199. doi: 10.33182/gd.v3i2.578.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2021). *Nitel araştırma yöntemleri* (12.baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yurdakul, A., & Tok, T. N. (2018). Öğretmen gözüyle göçmen/mülteci öğrenci. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(2), 46-58.

Zayimoğlu, Ö. F. (2018). Mülteci öğrencilere sunulan eğitim-öğretim hizmetinin sosyal bilgiler öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Anadolu Journal of Educational Sciences International (AJESI)*, 8(1), 52-79.

7. EXTENDED ABSTRACT

The phenomenon of migration is a concept that affects social life as a whole and develops different dynamics within itself. It has multidimensional variables in terms of affecting health, social, cultural, economic and psychological fields and taking place within the ethnic, cultural, religious, linguistic and social identity of the population. Turkey receives migration from different countries today. Recent political events in the world, economic problems and movements for educational purposes cause an intense influx of migration. With the end of the 1970s, Turkey started to receive migration from neighboring countries for various reasons. Immigrants face many problems with migration. Perhaps the most important of these problems is the problem of adaptation to the society they live in. These adaptation problems closely affect the educational process of migrant students and their communication with teachers. In this process, teachers are undoubtedly the ones who personally experience the problems faced by migrant students. The study aims to determine the perception of primary school teachers towards immigrant students. The teacher's perception of immigrants determines his/her attitude towards immigrant students.

henomenology design, one of the qualitative research methods, was used in the study. The study group of the research consists of 16 classroom teachers working in primary schools affiliated to the Ministry of National Education in Eskişehir city center in the Spring Term of the 2023-2024 Academic Year. The study group was determined by criterion sampling technique, which is a purposeful sampling method. The data of this study were collected with a semi-structured interview form consisting of 2 questions prepared by the researchers, in which the necessary corrections and groupings were made by taking expert opinion during the development phase. Descriptive analysis method was used to analyze the data.

The study was conducted within the scope of the effects of primary school teachers on the educational environment of immigrant students in the classroom and their level of readiness for the education of these students. According to the findings of the study, the variables that shape the perception of immigrant students are discipline, class attendance, language and cultural differences, economic status, lack of parental support, curriculum adaptation problems, current academic status and difficulties encountered in psycho-social adaptation to the classroom. Teachers' duties and responsibilities regarding migrant students are determined either by official expectations and directives or by personal efforts. The phenomenon of migration manifests itself in educational life in parallel with the benefits and harms it brings to society. These include increased class size with migrant students, communication problems due to language and cultural differences, the negative impact of psycho-social traumas on classroom discipline, problems of adaptation to the curriculum, the need for material and resource support for migrant students, and the need for additional teaching despite their academic retardation. In addition, teachers see migrant students in their classes as an opportunity for their students to learn to respect differences, to recognize different languages and cultures, and to have the opportunity to be empathetic and tolerant. It can be ensured that teachers receive multiculturalism trainings, that they have the competencies to provide the education and social support that migrant children need, and that they follow a flexible curriculum for these students. In order to create a positive perception of migrant students, it is recommended that education system stakeholders should be informed about the phenomenon of migration and the situation of migrants, social awareness projects should be prepared, migrant student adaptation programs should be organized, educational material support should be provided, seminars should be prepared on the compulsory causes of migration and the difficulties experienced by migrants, success and good practice examples regarding migrant students should be shared, and professional facilities should be provided to teachers with migrant students.